

Bergen, 19.01 2025

Innspill til Clean Industrial Deal

NORCE takker for muligheten til å delta på innspillsmøtet 16. januar 2025, og setter stor pris på å få komme med et skriftlig innspill. Som et ledende forskningsinstitutt utvikler NORCE bærekraftige og helhetlige løsninger for både næringsliv og samfunn. Med omfattende kompetanse innen energiomstilling, lavkarbonteknologier, klima og samfunnsutvikling, står vi klare til å bidra bredt til den grønne og digitale omstillingen.

Vårt hovedinnspill er at forskning og innovasjon må være en sentral del av Clean Industrial Deal. For å lykkes med overgangen til netto null og samtidig styrke europeisk konkurransekraft, må det satses på anvendt forskning og forskningsbasert innovasjon, både nasjonalt og i EUs rammeprogram.

I invitasjonen til innspillsmøtet ble vi bedt om å vurdere utfordringer og muligheter for Norge i dette landskapet. Her er våre hovedpunkter:

Utfordringer: Røde flagg

1. Underfinansiering av forskning og forskningsbasert innovasjon i Norge

En svak prioritering av forskning og innovasjon kan forsinke utviklingen og implementeringen av nødvendige løsninger for avkarbonisering og styrket konkurransekraft. Det er viktig å sikre en tydelig satsing nasjonalt for å opprettholde norsk industri og forskningsmiljøers posisjon i den europeiske omstillingen.

2. Mangel på samarbeid mellom forskningsmiljøer og industri

Horisont Europa har vist verdien av samarbeid mellom forskning og industri, spesielt gjennom søyle 2. Likevel må dette styrkes kraftig, både i neste rammeprogram og nasjonalt. Spesielt trenger vi insentiver som støtter samarbeid på tvers av sektorer, for å utvikle nye verdikjeder og sikre helhetlige løsninger.

3. Gap mellom innovasjon og implementering

Uten ressurser til skalering og insentiver for markedsutvikling, som differansekontrakter, risikerer vi at bærekraftige løsninger stopper opp fordi de er dyrere enn dagens lineære alternativer. Det er nødvendig å redusere risikoen for aktører som satser på omstilling, både på kort og mellomlang sikt, for å unngå en vent-og-se-holdning.

Muligheter: Grønne flagg

1. Samarbeidsbasert forskning

Samarbeid har vist seg å være en nøkkel til suksess i Horisont Europa. Norske forskningsmiljøer, som NORCE, har hatt betydelig gjennomslag i EU-programmer og har styrket norske bedrifters opptak av lavutslippsløsninger. Dette viser potensialet for videre mobilisering og økt konkurransekraft i norsk industri.

2. Tilgjengelige testanlegg for skalering

Norsk infrastruktur for industriell utvikling, som NORCE sine testanlegg på Mongstad og Risavika, gir store muligheter for å utvikle og skalere løsninger. Dette inkluderer teknologier innen CCS, hydrogen og sirkulær økonomi, samt bærekraftig norskprodusert fôr til oppdrettsnæringen for å muliggjøre ansvarlig vekst.

3. FoU som akselerator mot lavutslippssamfunnet

Økte investeringer i anvendt forskning og industriell utvikling kan akselerere overgangen til netto null. Dette vil sikre at norske og europeiske bedrifter raskere tar i bruk nye løsninger og samtidig styrker deres konkurranseposisjon globalt.

NORCE sine anbefalinger

1. Økt støtte til anvendt forskning og samarbeid

Gjør forskning og forskningsbasert innovasjon til en prioritet i Clean Industrial Deal, med fokus på samarbeidsprosjekter som inkluderer både skalering og implementering av løsninger.

2. Tilstrekkelige midler i FP10

Sørg for at det neste rammeprogrammet støtter initiativer som fremskynder omstillingen i sektorer som er strategisk viktige for Norge, inkludert energi, transport og maritim sektor.

3. Like tilgang og konkurransevilkår for norske aktører

Jobb for å sikre at norske aktører har tilgang til EU-midler som European Competitiveness Fund, og kan delta på lik linje med aktører i medlemsland.

NORCE er klar til å bidra med vår brede kompetanse innen forskning, innovasjon og eksperimentell utvikling. Den grønne omstillingen handler ikke bare om teknologi, men også om tilgang til kraft, systeminnovasjon, nye forretningsmodeller, samfunnsaksept og samarbeid.

Vi mener at Clean Industrial Deal kan bli en sentral plattform for kunnskapsutveksling, dialog og samarbeid i denne omstillingen. Vi ser frem til å bidra videre i prosessen for en bærekraftig og konkurransedyktig fremtid for Europa.

Med vennlig hilsen,

Monika Sandnesmo

Leder forskningspolitikk og samfunnskontakt

NORCE